

Úvodní slovo autora

Rok 2020 byl rokem velkých změn. Mezi tyto změny lze také zařadit změny právních předpisů v oblasti podnikání a provozování silniční dopravy. Jedná se o změny předpisů evropských i národních.

V Evropské unii byl přijat tzv. balíček mobility, který představuje rozsáhlou změnu dosavadních předpisů upravujících přístup na trh nákladní dopravy, vysílání zaměstnanců v dopravě a sociální podmínky řidičů. Jedná se o:

- **nařízení (EU) č. 2020/1054**, kterým se mění nařízení (ES) č. 561/2006, pokud jde o minimální požadavky na maximální denní a týdenní dobu řízení, minimální přestávky v řízení a týdenní doby odpočinku, a nařízení (EU) č. 165/2014, pokud jde o určování polohy pomocí tachografů;
- **nařízení (EU) č. 2020/1055**, kterým se mění nařízení (ES) č. 1071/2009, (ES) č. 1072/2009 a (EU) č. 1024/2012 za účelem jejich přizpůsobení vývoji v odvětví silniční dopravy z hlediska pravidel přístupu povolání podnikatele v silniční dopravě a některých pravidel pro mezinárodní nákladní dopravu;
- **nařízení (EU) č. 2020/1056** o elektronických informacích o nákladní dopravě, které podporuje digitalizaci nákladní dopravy a logistiky (není předmětem této publikace);
- **směrnici (EU) 2020/1057**, kterou se stanoví zvláštní pravidla o vysílání řidičů v odvětví silniční dopravy (není předmětem této publikace).

Z národních předpisů byl v průběhu roku 2020 dokonce dvakrát změněn zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, a to **zákony č. 115/2020 Sb.** a **č. 337/2020 Sb.** V souvislosti s provedenými změnami zákona o silniční dopravě je potřeba uvést, že byly provedeny před přijetím evropského balíčku mobility.

V publikaci **Podnikání v autodopravě – průvodce zásadními legislativními změnami** je zpracován přehled provedených změn, který je doplněn komentářem, tabulkovými přehledy a vysvětlujícími obrázky, jsme se pokusili umožnit rychlou orientaci v provedených změnách a i jejich snadnější pochopení. Závěr jsme také doplnili o odpovědi, které nechala vypracovat Evropská komise na otázky, které jí byly v souvislosti s přijatými změnami zaslány.

Závěrem bychom chtěli vyslovit přání, aby průvodce změnami provedenými v roce 2020 pomohl přepravcům, dopravcům a jejich zaměstnancům, případně i školitelům rychle se s nimi seznámit a vyvarovat se tak případným sankcím z důvodů jejich neznalosti.

Ing. Jiří Novotný

(6) Odstavce 1 až 5 se nepoužijí v případě taxislužby provozované vozidlem cestujícího.

- ▼ Vyhláška č. 522/2006 Sb., která byla novelizována vyhláškou č. 371/2020 Sb., v příloze č. 9 stanoví vzor Potvrzení o zadržení dokladů k vozidlu a dokladů souvisejících s prováděnou přepravou / o zabránění v jízdě použitím technického prostředku k zabránění odjezdu
- ▲ vozidla vystavený podle § 35d zákona.

1

1.16 Kontrola tachografu autorizovaným metrologickým střediskem

§ 35i

Kontrola tachografu autorizovaným metrologickým střediskem

(1) Orgán Policie České republiky nebo osoba pověřená výkonem státního odborného dozoru jsou oprávněny za účelem kontroly tachografu přikázat řidiči jízdu do autorizovaného metrologického střediska a podrobení vozidla této kontrole. Řidič je při tom povinen řídit se pokyny osoby, která kontrolu tachografu nařídila nebo ji provádí.

(2) Náklady na provedení kontroly tachografu hradí autorizovanému metrologickému středisku ten, kdo ji nařídil. Pokud bylo kontrolou tachografu zjištěno jeho nesprávné fungování nebo nalezeno zařízení určené k neoprávněné změně údajů vedených tachografem, uhradí dopravce náklady na provedení této kontroly tomu, kdo ji nařídil; při správě placení těchto nákladů se postupuje podle daňového řádu.

- ▼ Poznámka k novele č. 337/2020 Sb.: Zákon nově vložil oprávnění orgánů Policie ČR a osobám pověřeným výkonem SOD do zákona o silniční dopravě možnost odeslání vozidla do autorizovaného metrologického střediska na kontrolu tachografu.
- ▲ **Pozor! Zákon neomezuje vzdálenost pro odeslání.**

1.17 Zabránění v jízdě při nedodržení pracovních režimů

§ 35j

Zabránění v jízdě při nedodržení požadavků na dobu řízení vozidla, bezpečnostní přestávky nebo dobu odpočinku

(1) Orgán Policie České republiky nebo osoba pověřená výkonem státního odborného dozoru jsou oprávněny přikázat řidiči, který je podezřelý ze spáchání přestupku podle § 34e odst. 3 písm. b), c), e) nebo f), jízdu na nejbližší místo, které je z hlediska bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích vhodné k odstavení vozidla, a

- a) zabránit mu v jízdě použitím technického prostředku, nebo**
- b) zakázat pokračovat v jízdě a zadržet řidiči doklady k vozidlu a doklady související s prováděnou přepravou.**

8. Běžné týdenní doby odpočinku a jakoukoli týdenní dobu odpočinku delší než 45 hodin čerpané náhradou za předchozí zkrácené týdenní doby odpočinku nelze čerpat ve vozidle. Čerpají se ve vhodném genderově vstřícném ubytování s náležitým vybavením pro spaní a hygienu.

Veškeré náklady na ubytování mimo vozidlo hradí zaměstnavatel.

- ▼ Doplněn byl odstavec 8. Ustanovení tohoto odstavce jasně stanoví zákaz trávit běžný týdenní odpočinek a jakoukoliv týdenní dobu odpočinku delší než 45 hodin, v důsledku
- ▲ čerpání náhrady za předchozí zkrácené týdenní odpočinky, ve vozidle.

8a. Dopravce organizuje práci řidiče takovým způsobem, aby se řidič mohl v průběhu každých čtyř po sobě následujících týdnů vrátit do provozovny zaměstnavatele, kde má obvyklou základnu a kde jeho týdenní doba odpočinku začíná, v členském státě usazení zaměstnavatele nebo do svého bydliště s cílem strávit tam nejméně jednu běžnou týdenní dobu odpočinku nebo týdenní dobu odpočinku delší než 45 hodin čerpanou náhradou za zkrácenou týdenní dobu odpočinku.

Pokud však řidič čerpal dvě po sobě jdoucí zkrácené týdenní doby odpočinku v souladu s odstavcem 6, organizuje dopravce práci řidiče takovým způsobem, aby se řidič mohl vrátit před zahájením běžné týdenní doby odpočinku trvajícím déle než 45 hodin čerpané náhradou.

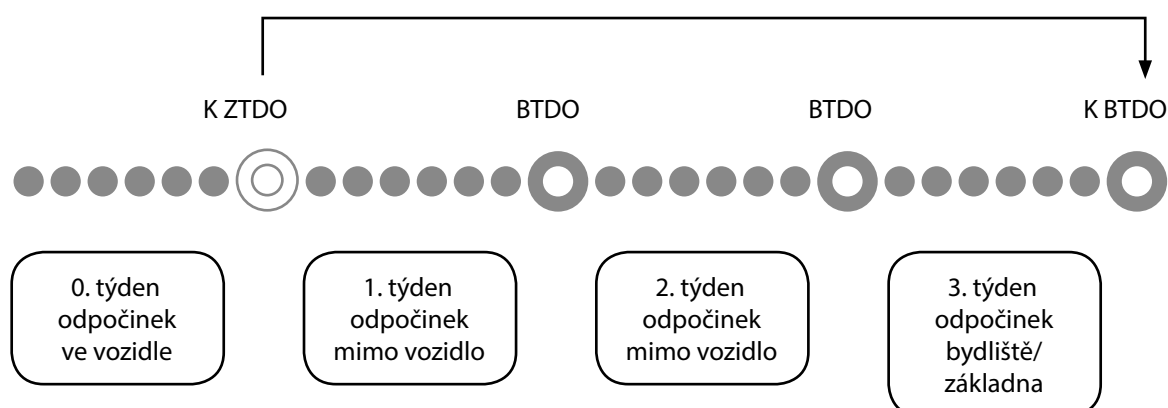
Dopravce dokumentuje plnění této povinnosti a uchovává dokumentaci ve svých prostorech, aby ji mohl předložit na žádost kontrolních orgánů.

- ▼ Nově byl doplněn odstavec 8a, který obsahuje povinnosti dopravce.
- Pozor!** Povinnosti uložené v tomto bodě se vztahují na dopravce (protože organizuje řidiči práci), tzn. že dopravce zodpovídá za to, kde tráví řidič běžný týdenní odpočinek nebo týdenní dobu odpočinku delší než 45 hodin v důsledku čerpání náhrady za zkrácenou týdenní dobu odpočinku.

Základní varianty, které mohou nastat při naplnění požadavku prvního pododstavce odstavce 8a.

Varianta I

Řidič má ve čtyřech týdnech jednu zkrácenou dobu odpočinku:

jejíž situace splňuje podmínky charakterizující pracovní poměr s jinou (fyzickou nebo právníkou) osobou, musí být místo toho považována za zaměstnance ve smyslu čl. 8 odst. 8a a tedy se toto ustanovení na ni vztahuje.

- ▼ Poznámka: Pracovní poměr je smluvní vztah mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, jehož předmětem je pracovní činnost, kterou se zaměstnanec zavazuje za mzdu, popř. plat, pro zaměstnavatele vykonávat. Tzn., že zákoník práce tuto problematiku neřeší.

Osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ) je termín používaný v českých zákonech o dani z příjmů, o sociálním zabezpečení a zdravotním pojištění pro takovou fyzickou osobu, která má příjmy z podnikání nebo z jiné samostatně výdělečné činnosti.

- ▲ Zákon o silniční dopravě v § 9b, který stanoví zvláštní povinnosti podnikatele v silniční dopravě provozované velkými vozidly, tuto problematiku neřeší.

Dotaz:

Co představuje vhodné genderově vstřícné ubytování, ve kterém může řidič čerpat běžnou týdenní dobu odpočinku?

Zdroj: Nařízení (ES) č. 561/2006 čl. 8 odst. 8.

Odpověď:

Nařízení (ES) č. 561/2006 stanoví, že běžné týdenní doby odpočinku a jakoukoli týdenní dobu odpočinku delší než 45 hodin je nutné čerpat ve vhodném genderově vstřícném ubytování s náležitým vybavením pro spaní a hygienu. Současně zakazuje trávit uvedené doby odpočinku ve vozidle.

V právních předpisech neexistuje definice ani seznam kritérií pro definování pojmu vhodné ubytování a je důležité ponechat flexibilitu typu ubytování, které mohou řidiči používat.

Ustanovení čl. 8 odst. 8 však jasně vyžaduje, aby ubytování poskytovalo odpovídající spací zařízení a hygienické zařízení. Zařízení by měla ponechat dostatek soukromí pro každého jednotlivce.

Tato kritéria může splňovat několik typů ubytování, například hotel, pronajatý pokoj v motelu nebo soukromý dům.

Dotaz:

Jaké důkazy by měl řidič předložit, aby prokázal, že nestrávil běžný týdenní odpočinek v kamionu, ale ve vhodném ubytování?

Zdroj: Nařízení (ES) č. 561/2006 čl. 8 odst. 8.

Odpověď:

Ustanovení čl. 34 odst. 3 nařízení (EU) č. 165/2014 (Členské státy neuloží řidičům povinnost předkládat formuláře dokládající jejich činnost za dobu, kdy se od vozidla vzdálili.) stanoví, že členské státy neukládají řidičům povinnost předkládat jakékoli formy potvrzující činnost řidiče mimo vozidlo. To se vztahuje také na běžný týdenní odpočinek mimo vozidlo. **Kontrolní orgány tedy nemohou požadovat od řidičů dokumenty prokazující, že jejich běžný týdenní odpočinek před silniční kontrolou nebyl čerpán ve vozidle.**